

Tullaan tutuksi -juttusarjamme jatkuu:

Suomen ainoat Sivosavet, Outi, Veikko ja Kusti

Heinäkuun alku 2015: Johannekselaisen lehtitoimikunnan jäsenet valmistautuvat aloittamaan palaveriaan. Yksi selaa vielä Karjala-lehteä, missä on Hyvinkäällä juostun kesäkuisen Karjalan maratonin tulokset. Voitto Johannes-Seuralle on saatu sarjoissa Miehet Yleinen, Miehet 60 ja Naiset 50. Seuralle ropisi näistä voitoista rutkasti Karjalan Liiton toimintakilpailun pisteitä, mutta keitä seuralle pisteitä hankkineet ovat? Kukaan paikalla olevista ei tunnista Sivosavi-nimeä, joten päätimme ottaa asiasta selvää.

Johannekselaiset panivat merkille **Sivosavi**-nimen jo Turussa vuonna 2011 juostun Karjalan maratonin yhteydessä. Internetistä tietoa hakemalla löytyi kolmikko, joka urheilee paljon ja joka on osallistunut kestävyysjuoksutapahtumiin maamme rajojen ulkopuolellakin: **Outi** ja **Veikko Sivosavi** sekä heidän poikansa **Kusti**. Perhe asuu Turussa.

Ainutlaatuinen Sivosavi-nimi on Outin **Savikko-** ja Veikon **Sivosuo-**sukunimestä muodostunut kompromissi, johon päädyttiin heidän kohdattuaan aikuisiässä, jolloin molemmilla oli jo tahoillaan takanaan elettyä elämää ja jälkeläisiä.

Outi, äitinsä puolelta Johannes- juurinen

Kytkentä johannekselaisuuteen löytyy Outin Johanneksessa syntyneestä äidistä **Aila Savikosta** (o.s. **Kivimies**). Ailan juurista kerromme myöhemmin keväällä. Jälkipolvillekin on tullut tutuksi äidin kotipaikka, Ämmänsuonmäelle jatkosodan aikana rakennettu talo, joka on edelleen paikoillaan. Ajat ovat kuitenkin muuttuneet. Ensimmäisellä kotiseutumatkallaan Aila pääsi vielä tyttärentyttärensä **Mari-Emilian** kanssa mökkiin sisälle asti, kun tulkkina oli monille tuttu **Boris Tsisitkov**. Outi on käynyt paikalla vuosia myöhemmin uuden, Pietarista tulleen mökinomistajan Aika - nyt mökin ympärillä on korkea lauta-aita, eikä mökin pihiapiiriin enää pääse.

Matkojensa seurauksena Outi toteaa joutuneensa Viipurin lumoihin.

– Voi vain kuvitella sen menneen suuruuden ja kauneuden. Se on todella ”haavoittunut kaunotar”.

Anders Mård puhuu kirjansa ”Takaisin Viipuriin” esipuheessa ”viipurintaudista”, jonka riivaamaksi voi joutua kuka tahansa kansallisuudesta riippumatta. Taudin aiheuttama Mårdin mukaan Viipurin hengetär, joka kaikkina aikoina on sipaissut siivellään satunnaisia vierailijoita. Mieleenpainuva oli Saimaan kanavan risteily Lappeenrannasta Viipuriin. Oli elokuun viimeinen viikkoloppu viitisen vuotta sitten. Oli upea lämmin, kesäinen sää. Karjala näytti rantoineen kauneutensa.

Arjessaan Outi toimii nykyisin koulunkäynninohjaajana ja on tyytyväinen tämän hetken työtilanteeseensa. Aiemmin hän teki hoitotyötä lähes kolme vuosikymmentä eri paikoissa.

Veikko, juuret Uudellakirkolla ja Laatokan pohjukassa

Veikon juuret Kannaksella tulevat myös äidiltä, Uudellakirkolla syntyneeltä **Eila Kyllikki Kiiskiseltä**, jonka äiti **Tyyni** (1891–1938) oli Uudellakirkolla asuneen värjärimestarin **Zakeus Wennholmin** (1838–1904) ja lappeenrantalaisen **Maria Ulrika Parkkisen** (1856–?) lapsi. Veikon äidinisä oli Laatokan pohjukassa Salmilla syntynyt **Mikko Heikinpoika Kiiskinen** (1888–1941), joka toimi poliisina ensin Uudellakirkolla ja sitten leskeksi jäätyään kuolemaansa asti Helsingissä.

Veikko ei ole käynyt vielä kertaakaan luovutetun Karjalan puolella sukunsa eri asuinsijoilla; ehkä tulevaisuudessa?

Kusti pinkomassa ylös jyrkkää mäkeä
Karpaattien ihanassa vuoristossa;
Puola, Cisna.

Veikko on työskennellyt pitkään Viking Linella rahdin ja huolinnan tehtävissä. Työ tehdään aamuisin ja iltaisin, päivisin jää aikaa urheilulle.

Kusti, varsinais-suomalainen tulevaisuuden lupaus

Outin ja Veikon poika Kusti tuntuu perineen liikunnallisuutensa vanhemmiltaan, ja on kasvanut kiinni liikuntaan pienestä pitäen kulkiessaan heidän mukanaan kisoissa. Nykyään hän on itsekin jo tuttu nimi eri juoksukisojen tuloluetteloiden kärkipäästä. Turun Vasaramäen peruskoulun yhdeksättä luokkaa liikuntalinjalla käyvä Kusti mieltii syksyllä hakeutuvansa urheilulukioon. Hänen lempilajinsa on estejuoksu, ja hänen valmentajanaan toimii Turun Weikkojen **Carita Mäkilä**.

–Treenit ja urheilun saan sovitettua ihan hyvin yhteen, koska koulu antaa mahdollisuuden kaksi kertaa viikossa omiin aamutreeneihin. Tavoitteenani on olla maantiejuoksun SM-kisoissa 10–15 parhaan joukossa, koska siinä samassa sarjassa ovat 17-vuotiaat. Maastojuoksun SM-kisoissa haluan olla kahdeksan parhaan joukossa. Päättävöitteeni on kuitenkin yleisurheilun SM-kisat. Siellä tavoitteenani on saada estejuoksusta ehkä jopa mitali ja olla 3000 metrillä tai 1500 metrillä kuuden parhaan joukossa. Jos pärjään todella hyvin, saattaisin päästä nuorten maajoukkueeseen – siitä eteenpäin en vielä tiedä, mitä haluan. Jos en saa urheiluvuotta liittyvää ammattia, koulutaudun ehkä arkkitehdiksi tai ekonomiksi, pohtii Kusti tulevaisuuttaan.

Jatkuu sivulla 7 >>>>>>>>>>

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Boriksen kanssa Sovetskissa

S. 3

Törneistä tietoa

s. 4

Matkalla Viipuriin 30-luvulla

s. 4

Urheilevat Haltiat

S. 5

Koulumuistoja Koivuniemeltä

S. 6

Paimiossa keskustellaan evakkolapsuudesta

Evakkolapset ry on perustettu syksyllä 2002 viime sotiemme vuoksi lapsina kotinsa menettäneiden yhdyssiteeksi. Yhdistyksen näkyvimpiä toimintatapoja ovat olleet kesäiset evakkovaellustapahtumat eri puolilla Etelä-Suomea. Viimeisin vaellustapahtuma oli Siuntiossa, missä järjestelyistä huolehti Evakkolapset ry:n tuella Porkkalan Parenteesi-yhdistys. Tässä tapahtumassa huomiota saivat erityisesti Porkkalan alueilta evakkoon joutuneet lapset.

Evakoista puhuttaessa usein on muistettu suurinta evakkoryhmää, karjalaisia. Karjalaisuus painottuu luonnollisesti myös Evakkolapset ry:n toimissa, mutta myöskään Petsamon, Sallan, Kuusamon ja koko Lapin evakoita ei haluta unohtaa. Kaikilla silloisilla lapsilla evakkokokemukset ovat voimakkaita, vaikka tietysti suurta vaihtelua on yksittäisten tilanteiden kesken.

Alunperin evakkolasten yhdistyksen perustamiseen johti 2000-luvun alussa se, että entiset lapsieväkökotiin tulleita nuoria, jotka olivat olleet kotoaan poissa toisiaan, keskustelivat lapsuuden kokemuksistaan ja tunsivat saavansa keskusteluista ns. vertaistukea. Tuntui hyvältä jutella ikävästään asioista, kun huomasi tuntelevansa ymmärretyksi. Noista kokemuksista kun oli totuttu vaikeaksi

vuosikymmenien ajan, ja pitämään ikävät lapsuusmuistot hiljaa sisällään. Sotien jälkeisinä aikoina koko maan jälleenrakentaminen oli päällimmäisenä kaikkilla, ja lasten tunnettaakkoja ei ehditty pohtimaan. Vasta nyt, kun sodan ajan lapset ovat jo tehneet koko elämäntyönsä yhteiskuntaamme rakentaen ja elintasoamme nostaen, on henkinen ympäristömme vapautunut niin, että evakkolasten tunnemuistoista ja tunnettaakoista on voitu ruveta vapaasti keskustelemaan.

Evakkolapset-yhdistyksen keskeisimpiä, alusta asti toimineita työtapoja ovat pienten ryhmien vertaiskeskustelut, joita nykyisin järjestetään kuukausittain Helsingissä, Tampereella, Jyväskylässä, Mikkelissä ja Lappeenrannassa.

Valtakunnallisia seminaareja on myös järjestetty alkuvuosista alkaen. Nykyisin on vakiintunut keväisin vuosikokouksen yhteydessä pidetty seminaari sekä syksyisin syysseminaari.

Tänä keväänä Evakkolapset ry on valinnut vuosikokouksen paikaksi Paimion ja kutsunut seminaarin puolehujaksi seudulla hyvin tunnetun johannekselaistaustaisen kotiseutumiehen **Hannu Rastaan**, Johannekselainen-lehden päätoimittajan ja Johannes-seuran pitkäaikaisen vaikuttajan. Evakkolasten yhdistys haluaa tavoittaa Paimion, Piikkiön, Kaarinan, Liedon ja Laajemminkin koko Varsinais-Suomen evakkoja. Keskusteluipirejä halutaan laajentaa ja saada mukaan sellaisiakin, jotka eivät ehkä ole tähän mennessä

tulleet pohtineeksi omia evakkovaihtaitaan. Tämä aihepiirihän on nykyisin tavallaan hyvin ajankohtainen, kun koko Eurooppaa ravistelee turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten kasvanut määrä.

Evakkolapset ry:n vuosikokoukseen ja seminaariin ovat tervetulleita kaikki kiinnostuneet.

- Lauri Kosonen -
Evakkolapset ry:n varapuheenjohtaja

Paimiossa lauantaina 5.3.2016

**Evakkolapset ry:n vuosi-
kokous klo 11.00 ja seminaari
klo 13.00**

Aikuiskoulutuskeskuksen tiloissa,
Sähkämiehentie 2, Paimio

Boris Nikolajevits Tsistikov Sovetskista

Pikku-Boris fysiikanopinnoissa.

Kuka, mistä, milloin ja miksi?

Boris Nikolajevits Tsistikov syntyi maailmanpalon aikana 10. päivänä toukokuuta 1943 pohjoisessa Arkangelissa, lähes Jäämeren rannalla. Perheeseen kuuluivat tuolloin **Nikolai**-isä ja **Agafia**-äiti sekä neljä veljeä ja kolme sisarta.

Boriksen vaimo on nimeltään **Ljubov Romanovna Tsistikova** (nimi Ljubov tarkoittaa rakkautta). Ljubov, tai tuttavallisemmin **Ljuba**, syntyi Tatarstanissa Kama-joen rannalla 11. heinäkuuta 1945. Ljuban lisäksi perheeseen kuuluivat **Roman**-isä, **Tatjana**-äiti ja kaksi veljeä.

Toisensa Boris ja Ljuba ovat tavanneet Sovetskissa opettajina työskennellessään, ja naimisiin he ovat menneet vuonna 1974.

Boriksen harrastuksia ovat lentopallo, pöytätennis ja talvisin murto- maahiihto. Lisäksi hänen sydäntään lähellä on luonnon seuraaminen sekä numismaattikkona vanhojen rahojen keräily. Ljubovin harrastuksia ovat ompelu, kutominen, ruoanlaitto, puutarhanhoito ja kalastus sekä laulaminen. Näiden lisäksi hän on myös Boriksen kotiparturi!

Sovetskiin/Johannekseen Boris tuli ensimmäisen kerran v. 1960 tapaamaan siskoaan, joka asui ja työskenteli Vysotkissa eli Uuraassa. Boris oli tullut kesälomaa viettämään ja oli halukas muuttamaan lähemmäs sisartaan, joka oli ollut Borikselle kuin äiti sen jälkeen, kun heidän äitinsä oli kuollut Boriksen ollessa vain kolme vuotta vanha. Boriksen isäkin oli kuollut jo varhain, Boriksen ollessa vasta 13-vuotias. Ljubov taas oli kuollut Sovetskissa vapaana olevasta opettajan paikasta tädiltään, joka oli opiskellut Pietarin metsäopistossa ja nyt työskenteli Metsäkylässä. Ljubov on koulutukseltaan matematiikan ja fysiikan opettaja, ja hän työskenteli seitsemän ensimmäistä vuotta Tatarstanissa ja sen jälkeen Sovetskissa 31 vuotta. Eläkkeelle hän jäi vuonna 2000. Boriskin on ammatiltaan fysiikanopettaja, joten hyvin on ”vakka valinnut kantensa” myös ammattien osalta! Boris toimi ammatissaan ensimmäiset seitsemän vuotta synnyinseutunsa Arkangelin alueella ja sen jälkeen 37 vuotta opettajana Sovetskissa ennen eläkkeelle jäämistään vuonna 2003.

Boris ja Ljubov saivat ensiasunonkseen kaupungin asunnon, jossa he asuivat vuokralla 15 vuotta. Nykyisessä kodissaan he asuivat myös ensin kaupungin vuokralaisina, mutta ovat sittemmin hankkineet asunnon omaan omistukseensa. Koti sijaitsee aivan Johanneksen kirkon kupeessa, ja se on tilava, valoisa ja kauniisti sisustettu kerrostalohuoneisto. Boriksen ja Ljuban perheeseen kuuluvat pojat **Aleksandr** ja **Jevgeni**. Aleksandr, vanhempi pojista, on 40-vuotias ja naimisissa **Julian** kanssa. He asuvat Pietarissa ja heillä on pieni **Dima**-poika, isovanhempiensa silmäterä! Aleksandr työskentelee markkinointityössä metsänjalostusyrityksessä ja Julia-miniä on hoitovapaalla Sovetskin tehtaalta. Nuorempi pojista, Jevgeni, on 36-vuotias ja naimisissa

Boris on kaikille johannesjuurisille ja muillekin kotiseutumatkailun ystäville tullut tutuksi matkoillamme meille niin muistorikkaaseen Johannekseen. Häneltä olemme aina tarpeen mukaan saaneet apua liikkeussamme kotikylissä tai vähän kauempanakin Boriksen toimiessa tulkkina meidän ja nykyisen paikallisen väestön välillä. Hän on järjestänyt tarvittaessa kotikylille autokuljetuksia ja venematkojakin saariin sekä ollut meille arvostettu yhteyshenkilö yhteydenpidossa Sovetskin paikallishallinnon kanssa. Boriksen omin sanoin: hän on toiminut eräänlaisena ”turvatakuumiehenä” Johanneksen aiempien ja nykyisten asukkaiden keskinäisessä kanssakäymisessä. Tässä kirjoituksessa haluamme kertoa lukijoillemme vähän enemmän ystävästämme Boriksesta, hänen taustastaan, perheestään ja arkielämästäänkin.

Svetlanan kanssa. Svetlana odottaa esi-koistaan syntyväksi alkuvuodesta, joten isovanhemmilla riittää varmasti pian kiirettä lastenlapsia kaitsiessaan. Jevgeni työskentelee laivasähköinsinöörinä ja Svetlana-miniä on parturi-kampaaja. Myös he asuvat Pietarissa.

Perhe on Borikselle ja Ljuballe erittäin tärkeä ja rakas asia. Pojat perheineen vierailevatkin usein vanhempiensa luona. Kesäisin he istuskelevat Boriksen ja Ljuban puutarhapalstan mökkierassilla teetä juoden ja kuulumisia vaihtaen. Omalla hyvin hoidetulla palstallaan Boris ja Ljuba viljelevät perunaa, kasviksia ja yrttikasveja. Lisäksi siellä kasvaa omenapuita ja marjapensaita sekä monenlaisia kukkasia. Tämä kaikki vaatii päivittäistä huolenpitoa, joten kasvimaalta Boriksenkin varmimmin kesäaikaan tavoittaa!

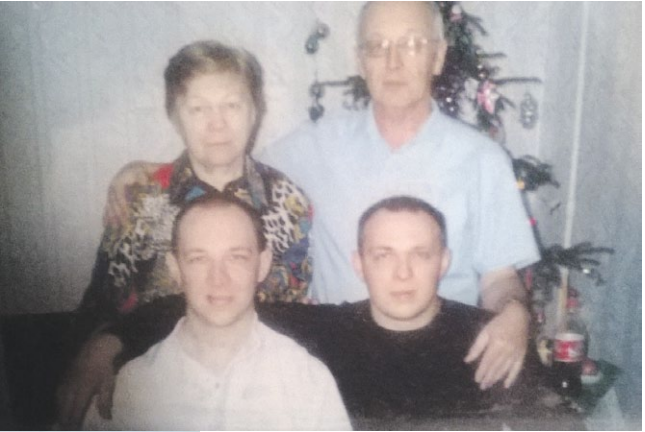
Uskonto on heidän perheessään myös hyvin tärkeä asia. Boris kastettiin luterilaiseksi vuosia sitten, ja hän käy joka sunnuntai Viipurin luterilaisen kirkon jumalanpalveluksessa. Ensimmäisen kerran hän muistaa käyneensä siellä ystävänsä, Viipurissakin työskennelleen **Kauko Kinnusen** kanssa. Ljubov on uskonnoltaan ortodoksi, kuten myös heidän molemmat poikansa. Sovetskissa ortodoksinen kirkkohan toimii entisessä

Vahtolan Osuuskaupan rakennuksessa. Borikselle on rippikoulumuistona jäänyt tieto, että Arkangelissa oli vuoden 1915 aikoihin asunut karjalaista sukujuurta olevaa kansaa. Boris toteaa, että 23 vuotta sitten kotimatallaan hän huomasi kirkon raunioilla suomalaisen ryhmän ja sanoo ajatelleensa silloin, haluavatko nämä suomalaiset rakentaa paikalle uuden kirkon. Boris oli mennyt haastattelemaan ryhmäläisiä ja kysynyt, haluavatko he yhden työmiehen lisää joukkoonsa. Silloisessa ryhmässä olivat mukana **Kauko Hörkkö** ja **Taisto Huhtanen**, jotka olivat vastanneet, että jos Boris haluaa auttaa, niin kyllä se heille sopii! Ryhmässä olivat myös **Kauko Loikas**, **Tauno Raininko**, **Jouko Koli**, **Jouko Hörkkö**, **Erkki Linkinen**, **Raimo Hovi**, **Pertti Kesäläinen**, **Kyösti Huuonen** ja **Raimo Rasehorn**. Hörkön Kauko oli ker-tonut Borikselle Johanneksen historiaa ja opettanut

hänelle suomea, kuten myös **Skytän Eero** ja **Lehtisen Marjatta**. Näitä tuttavaksi tulleita ryhmäläisiä myös vieraili usein Boriksen ja Ljuban luona ja siinä samalla he molemmat oppivat suomen kieltä. Näistä ryhmäläisistä tuli heille niin hyviä ystäviä, että monet jopa yöpyivät heidän luonaan. Viimeisen kerran ystävänsä Kauko Hörkön Boris tapasi vuonna 2008. Hän sanoo, että heidän koko perheensä oli hyviä ystäviä Kaukon kanssa. Eero Skyttään Boris kertoi tutustuneensa, kun hän oli löytänyt linja-autosta lompakon, jossa oli ollut paljon rahaa. Lompakko kuului Eerolle, joka oli todella ilahtunut lompakon ja rahojen löydyttyä! Oma ensimmäinen muistikuvani Boriksesta on myös tuolta 90-luvun alusta, kun äitini **Inkerin** ja hänen sisarensa **Taimin** kanssa teimme kotiseutumatkoja heidän synnyinseudulleen Vahtolan Pentinmäelle. Silloin Boris antoi heille aina tulkkausapua.

Boriksen ensivierailu nyky-Suomeen tapahtui 18 vuotta sitten **Igor Hotsinkin** johtaman valtuuskunnan jäsenenä Sovetskin ystävyyskunnissa Varsinais-Suomessa. Tuolloin he olivat

Boris ja Ljuba kotioiloissa.

Tsistikovien perhe, Boris, Ljuba, Aleksandr ja Jevgeni

tutustuneet kouluihin, lastentarhoihin, Paimion sairaalaan, Liedon autokori-tehtaaseen, Raision myllyyn sekä Turun tuomiokirkkoon ja Raision ja Kaarinan kirkkoihin sekä Louhisaaren linnaan. Ljuba vieraili Suomessa 15 vuotta sitten **Salme Linkisen** luona, ja matka oli ollut erittäin mukava, hän muistelee. Myös **Pentti Sihvosen** mökillä Saimaan rannalla Imatralla he vierailivat Ljuban kanssa. Paikka oli ollut oikein siisti, hiljainen ja mukava. - Myös Kauko Hörkön luona vierailimme, **Eira**-rouva oli aamulla varhain kysellyt, mitä haluaisimme syödä ja me olisimme vain halunneet nukkua, Boris muistelee hymyssä suin. Myös **Pertti** ja **Antero Lenkkerillä** Boris on paljon vierailut, samoin **Pertti Kesäläisen** luona saunomassa. **Lenkkerin Ritvan** kanssa Boris keskustelee viikoittain nykyajan tavoin Skypellä, ja tällä tavalla hänellä pysyy suomen kieli hyvin hallussa.

Kyselimme Borikselta myös Johanneksen elämänmenosta 1970-luvulla. Hän kertoi, että v. 1972 Johanneksessa oli ollut yksi kuorma-auto, kolme henkilöautoa, kolme kauppaa, yksi asfaltoitu katu! Oli vain yksi kerrostalo, jossa oli neljä kerrosta, sairaala (entisessä Johanneksen uudessa koulurakennuksessa), poliklinikka, joka toimi silloin entisessä Vahtolan Osuuskaupan rakennuksessa. Poliklinikan jälkeen siinä sijaitsi ensin miliisasiema ja nyt

paikalla on ortodoksinen kirkkorakennus. Entinen pappilan navettarakennus oli varastona, minkä jälkeen siinä on ollut nuorten disko ja useita kauppajakin. 1980–90-lukujen vaihteessa suomalaisen Finn-Stroin toimesta laajennettiin entistä Hackmanin tehdasrakennusta ja samalla rakennettiin lisää kerrostaloja ja hotelli. Sovetskin tehdaskombinaatissa valmistetaan nykyään selluloosaa, etanolia ja pellettejä. Tehdas työllistää tällä hetkellä satoja työntekijöitä, ennen työntekijöitä oli tuhansia. Tehdas on moskovalaisessa omistuksessa.

Nyky-Johanneksessa, Sovetskissa, on jo useita kerrostaloja, kauppajoja, meille matkailijoille tuttuakin tutumpi Lokki-hotelli, apteekki, pieneläin-klinikka, kampaamoita, kahviloita ja torikin. Asukkaita on yli 9000 eli suurin piirtein yhtä paljon kuin Johanneksessa suomalaisuuden aikana. Boris on vuosien varrella järjestänyt useille kotiseutumatkalaisryhmille käyntejä monille eri muistomerkeille Marjapellonmäellä, Summassa, Johanneksen hautausmaalla ja Teikarissa. Hän huolehtii myös Johanneksen kirkon ympäristön siisteydestä. Boriksen ja Ljuban pojatkin ovat vartuttuaan olleet mukana avustamassa matkailijaryhmien kuljetuksissa kotikylille ja veneiden kanssa saarille sekä toimineet vartiomiehinä ja tulkkienakin, etenkin Jevgeni, joka puhuu myös englantia. Boris luettelee, että Johanneksen kylä, joissa hän on matkalaisten kanssa käynyt: Karhula, Kajjala, Koskijärvi, Kukkola, Revonsaari, Haltiansaari, Rionsaari, Makslahti, Kaislahti ja tietenkin kirkonkylä Vaahtola (mahtovatko kaikki edes tulla luetteluksikaan). Sovetskin apua tarvitseville ihmisille on Boriksen järjestämänä suomalaisten ja nyt myös muunmaalaisten toimesta tuotu paljon humanitääristä apua. Kauko Hörkkö toi muun muassa riisiä ja vaatteita, Pertti Kesäläinen ja Eero Skyttä toivat kirjastoon apua, ruokaa sekä vaatteita. Nuori evankelista **Steinar Harila** Norjasta on myös tuonut avustuksena Lada-keskukseen vaatteita, leluja ja vaippojakin, joita jaetaan vähävaraisille sovetkilaisille. Boris toivoo humanitääristä apua toimitettavan jatkossakin, ja hän on aina valmiina auttamaan käytännön järjestelyissä avun perille saamiseksi. Tästä ovat päässeetkin osallisiksi useat apua toimittaneet matkailijaryhmämme.

Borista on mustettu myös kunniamaininnoin. Hän on saanut vuonna 1996 **George Soros**-säätien myöntämän kansainvälisen tieteen koulutusohjelman apurahan, josta osoituksena hänellä on **SOROS HIGH SCHOOL TEACHER**-diplomi. Boriksen ovat oppilaat valinneet parhaaksi opettajaksi korkeakoulutason tiedeaineiden opetuksessa. Johannes-Seuran myöntämän ansiomerkin hän sai v. 1999 tunnustuksena ja kiitoksena rakentavasta yhteistyöstä johannekselaisten muistomerkkiemme toteutuksessa. Karjalan liiton pronssisen ansiomerkin Boris sai vuonna 2012 ansiokkaasta toiminnasta karjalaisen kulttuurin hyväksi.

Boris ja Ljubov haluavat lähettää pitäjälehtemme Johannekselaisen välityksellä terveiset ja suuret kiitokset kaikille vuosien varrella tutuiksi ja ystäviksi tulleille johannekselaisille ja johannesjuurisille sekä johannesmielisille lehtemme lukijoille. He haluavat aina tavata johannekselaisia ja sanovat, että ”emme tunne suomalaisia, tunnemme johannekselaisia”.

He haluavat myös kiittää kaikkia vieraanvaraisuudesta ja ystävällisyydestä, jota on heitä kohtaan osoitettu heidän Suomen vierailujensa aikana.

Boriksen ja Ljuban tervehdys: ”Olette aina sydämellisesti tervetulleita Johannekseen! Toivomme edelleenkin näkevämme Teidät, ystävämmme täällä!”

Marraskuun iltana 2015 henkilökuvaa Boriksen ja Ljuban luona kävivät tekemässä **Sirpa** ja **Hannu**.

Onko esipolvissasi Törnejä?

Törni-sukunimi on ollut paljon esillä viime aikoina. Viime vuoden lokakuussa tuli kulu-neeksi 50 vuotta suvun ehkä kuuluisimman henkilön – Lauri Törnin – kuolemasta. Hänestä oli tuolloin artikkeleita useissa lehdissä ja Ilta-Sanomat julkaisi erillisen teemaliitteen. Monet, joilla on Törni-sukunimeä esipolvitauluissaan, ovat alkaneet sosiaalista mediaa myöten miettiä, mitä sukua ovatkaan kyseiselle sotasankarille. Muutama pohtii myös Johanneksessa eläneen Törni-suvun alkuperää.

Joka kodin suuri nimikirja kertoo mm.: ”**Törni** on tunnettu sukunimenä mm. Kannaksella, Kaakkois-Hämeessä ja Turun seudulla, ja myös **Törnillä** ja **Tyrninen** ovat meillä sukunimiä. Esim. **Peer Tyrnis** 1691 Ruovesi, **Adam Törni** 1847 Asikkala, **Matts Törni** 1826 Johannes, **Jör. Törni** 1740 l. **Jören Tyrni** 1742 Rautu.”

Mistä Johanneksessa vaikuttanut Törni-suku oikein tuli?

Johanneksessa laajalti esiintyneen Törni-sukuhaaran tunnetut juuret näyttäisivät olevan Antrean Noskuassa. Noskuaan oli perustettu 1720-luvulla sahalaivos, joka tarjosi työtä niin paikallisille kuin muualta elannon hakuun lähteneille. 1700-luvun puolivälissä sahalla oli sahurina eräs noin vuonna 1713 syntynyt **Mikko Yrjönpoika (Michel Jöransson) Törne**. Sukunimi vakiintui myöhemmin nimeksi Törni, mutta löytyy myös muotoja **Törn**, **Torne**, **Törni**, **Thörne**, **Thorne**, vieläpä **Törnö** ja **Töme**.

Mikko Yrjönpoika Törnin jälkipolvia

Antrean Mikko Yrjönpojalla ja hänen vaimollaan **Kaarina Sipintyttärellä (Carin Sigfredsdr)** oli ainakin viisi poikaa: **Sigfrid**, **Johannes**, **Mathias**, **Michel** ja **Elias** (1768-1770).

Sipi (1749-1813), avioitui **Anna Juhontr Kilpiän (Kilpiäinen)** kanssa ja muutti Antreasta Hiitolan kautta Johannekseen, missä toimi myllärinä

Rokkalankoskella. Sipi kuoli Viipurin maaseurakunnan Tirhiässä. Sipin sukuhaarasta löytyvät mm. nimet **Härkönen**, **Hankala** ja **Järvelä**.

Juhana (1753-1810) toimi sahurina Noskualla mutta muutti Johannekseen vuosien 1798 ja 1805 välillä. Hän oli työssä Rokkalan lasitehtaalla. Juhanaalla oli lapsia kahdesta avioliitosta, ja hänen jälkeläisissään on tuttuja sukunimiä, kuten **Kaalikoski**, **Kosonen**, **Kottonen**, **Luukkonen**, **Muuriaisniemi**, **Reponen**, **Stirkkinen** ja **Vaskinen**.

Myös **Matti** (1763-1840) aloitti sahurina Noskualla. Vuonna 1792 hän muutti Viipurin maaseurakunnan Yläsäiniölle, missä toimi lampuotina. Matin sanotaan kuolleen Kronstadtissa. Matin jälkeläisissä on **Törnejä** ja **Huotareita**.

Mikko (1759-1830) jäi sahuriksi Noskuaan, missä kuoli v. 1830. Hänen poikansa, Mikko hänkin, muutti Johannekseen ennen vuotta 1817. Hän oli työmiehenä Kukkolan lasitehtaalla, mutta avioiduttuaan **Elisabet Tuomaantyttären** kanssa hän muutti kotivävyksi Koskijärven Lenkkeriin. Mikolle ja Liisalle syntyivät lapset **Kustaa** (1818-1824), **Helena**, myöh. **Loikas** (1822-1855), **Piatta** (1825-) ja **Mikko** (1827-1894). Mikko Yrjönpojan pojanpojanpoika oli **Lauri Allan Törni**, **Larry Thorne** eli kolmen maan armeijassa palvellut sotasankari, jonka esipolvia on selvitetty Johannekselaissa nro 6/2004. Sukuhaaraan liittyviä muita sukunimiä ovat mm. **Hörkkö**, **Kontto**, **Loikas**, **Putkonen**, **Pyrhönen**, **Rousku**, **Sassi**, **Stykki** ja **Tiihonen**.

Matti Juhonpoika Törni Rokkalasta

Johanneksen Hannukkalassa vuonna 1840 kuollut **Matti Juhonpka (Mats Johansson)** Torni/Törni polveutuu Rokkalan torpparista **Eerikki Niilonpojasta (Eric Nilsson)**, 1713-1759). Torni/Törni-nimen lisäksi jälkeläisistä löytyvät myös sukunimet **Joenpolvi**, **Mutka** ja **Teisnäs**. Onko Eerikki Niilonpojalla ja edellä mainitulla Mikko Yrjönpojalla muuta yhteistä kuin syntymävuosi, se on selvittämättä.

Suullinen tieto väittää tulosuunnaksi Vaasan

Koskijärvi, kylä Viipurin läänin Johanneksen pitäjässä -kirjassa (s. 128) esitetään suvun alkusijoille aivan toinen sijainti: Vaasa. Kirjassa **Väinö Törni** kertoo: ”Törnin suku on Vaasast. Yks siint suvust, se läks ulkomaille, ko ois väkise viety Venäjä armeijaa, läks merille. Se meijä isä (**Anton Törni**) sitä selvitti. Se tul vuosii pääst sit Koivistolle ja jäi maihi, ja sit mei kyllää tää **Mikko Mikonpoika Törni** män naimisii **Elisabet Tuomaksentyttären** kans. Höin nuorin poika **Mikko** nai **Maria Aatamintytär Lenkkerin** ja tul vävyks Koskijärvi kolmee. Lenkkeri ol kovas velas ja isäntä sano Törnil, et ota sie nyt velkaa, ni saat suuremman osan täst talost. Se taloha ol niitä Lenkkeri kylä suurempii, maat alkoit maantien laijast ja jatkuait Harraissuolle.” Saman kirjan teksti jatkuu: ”Toisen tiedon mukaan Törni olisi tullut joko Kivitokeesta tai Päätilästä.”

Kaksi matkaa Viipuriin

Tapahtui 1930-luvulla ollessani pieni alle kouluikäinen tyttö, että oikean käteni keskisormi jäi oven väliin ja sormenpää meni poikki. Äiti laittoi tupon verta vuotavaan sormeeni ja sitten etsittiin apua Kirkkoniemen diakonisalta, joka oli myös sairaanhoitaja. Hän neuvoi sormea tutkittuaan hakemaan lääkärin apua Viipurista. Olihan Vaahtolassakin kunnanlääkäri mutta hän ei ollut silloin tavoitettavissa. Niinpä sitten vanhempani rupesivat valmistautumaan Viipurin matkalle. Tiedustelin itkeskellen, mennäänkö **Dagmar**-tädin luo. Hän oli Viipurissa asuva äitini täti ja hänen luonaan oli aina mieluisa käydä. En saanut oikein selvää vastausta mutta matkaan lähdettiin kävellen Johanneksen asemalle.

ja junalla kotimatkalle. Siitä ei ole jäänyt mitään muistikuvia. Olin varmaan vielä puolinukuksissa sairaalakäynnin jälkeen.

Toinen Viipurin matka oli myös muistorikas. Mummoni oli lähdössä Viipuriin sisarensa luo kyläilemään ja halusi ottaa minut mukaansa. Tämä oli ilouutinen ja kaiken lisäksi mentäisiin linja-autolla, joka oli alkanut kulkea Vaahtolan kautta Viipuriin. En ollut koskaan ollut linja-autossa joten tämä olisi uusi kokemus. Mummo tuli aamulla hakemaan ja niin mentiin tien viereen odottamaan autoa. Pian auto tulikin ja pysähtyi mummon näyttäessä pysähtymismerkkiä. Auto näytti kovin suurelta, vaikka oli tuskin puolta nykyisten bussien pituudesta.

Linja-auto kulki reittiä Viipuri-Vaahtola-Kaijala-Koskijärvi-Kuolemajärvi.

Asemalle tultua piti mennä ostamaan matkaliput lippumyymälästä. Junalippu oli tuolloin pieni suunnilleen tulitikkulaatikon kokoinen pahvilappu. Lapset pääsivät puolella hinnalla, joten minulle leikattiin matkalipusta isoilla saksilla puolikas. Sitten menimme asemalaiturille odottamaan junaa. Pian kuuluikin kimakka vihellys ja suuri veturi vaunut perässään höyrysi asemalle. Junan pysähdyttyä kiipesimme vaunuun ja asetuimme istumaan vaunun puupenkeille. Matkustajia ei ollut paljoa joten kaikille oli hyvin tilaa. Pian tuli konduktööri kysymään matkalippuja. Hän teki matkalippuihin reiät tarkistuksen merkiksi ja jatkoi matkaansa ilmoittaen aina seuraavan pysäkin nimen. Minullekin on jäänyt mieleen Kaislahti, Sommee, Nuuraa. Ennen Viipuria konduktööri tuli keräämään vielä matkaliput pois ja niin saavuttiin perille. Juhlallista oli astua Viipurin rautatieasemalle, joka on mieleeni jäänyt suurena ja komeana.

Matka Viipurissa jatkui kävellen ja totesin, että nyt ei ollakaan menossa Dagmar-tädin luo, suunta on aivan toinen. Vanhempani koettivat rauhoitella, että vielä sinnekin ehditään. Väsyttikin jo kovasti ja isä otti syliinsä ja kantoi. Tulimme suuren, valkoisen talon luo, joka oli Viipurin Lääninsairaala. Sisälle tultiin suureen huoneeseen, jossa oli hoitopöytä valmiina. Päälysvaatteet riisuttiin pois ja minut laitettiin pöydälle makaamaan. Itketti ja pelotti. Pian tuli valkopukuinen hoitaja kädessään kypäränmuotoinen koppa, jota hän asetteli kasvoilleni ja kehoitteli hengittämään sieltä tulevaa hyvää hajua. Ei se eetterin haju mitään hyvää ollut mutta teki tehtävänsä, että rauhoituin ja nukahdin. Sitten lääkäri sai ommeltua katkenneen sormenpään paikoilleen. Kun heräsin oli käsi sidottu ja toimenpide onnellisesti ohi. Sitten lähdettiin rautatieasemalle

Kiipesimme autoon, jossa oli muutamia matkustajia. Autossa oli joku omituinen haju. Maisemat tien varrella olivat erilaiset kuin olin junamatkoilla nähnyt. Kun kerran matkalle oli lähdetty oli mummo laittanut evästä mukaan, oikein minun herkkuanani suolamakkara- (meetvursti) voileipiä, joita hyvällä halulla mutustelin. Tie ei ollut aivan tasainen, välillä auto nytkähteli ja mutkissa vähän heilahteli. Tästä oli seurauksena, että äsken syödyt herkkuvoileivät alkoivat pyrkiä takaisin samaa tietä mitä olivat menneet. Nyt tapahtunut oksennuskohtaus vei hohtoa koko matkalta. Onneksi pian saavuimme Viipuriin. Tulimme linja-autoasemalle, jonka seinän vieressä olevalle penkille istahdimme levähtämään matkan kokemuksista.

Sitten lähdimme mummon kanssa käsi kädessä astelemaan kohti Kelkkalan kaupunginosaa, jossa mummon sisko, Dagmar-täti asui. Tädin perheen pieni talo oli pienellä kumpareella puutarhan ympäröimänä ja mielestäni se oli jotenkin satumainen paikka. Täti otti meidät iloisesti vastaan. Täti ompeli paljon ja hänellä oli kauniita kangastilkkuja, joilla minä sain leikkiiä ja sain niitä kotiin mukaanikin nuku vaatteita varten. Aika kului rattoisasti ja oli kotiin lähdon aika. Mummo sanoi, että nyt menemme junalla takaisin. Niinpä sitten astelimme rautatieasemalle ja pääsimme tutulla junakyydillä koti-Johannekseen. Vaiheikasta matkaa oli jälkeensäinkin mukava muistella matkapahoinvoinnista huolimatta.

Pitkän elämäni aikana minulla on ollut tilaisuus kulkea monenlaisilla kulkuneuvoilla mutta nämä lapsuusajan matkat ovat jääneet lähtemättömästi mieleen muistona vielä oikean käden keskisormessa hämmöttävä arpi.

– Sirkku Riikonen –

Lauri Törnistä uusi kirjasarja

Osa 1: Törni kärkeen – Kirjoittanut Sotakirjailija Esa Sirén, sivumäärä 367 (Gummerus)

Mannerheim-ristin ritarit (yhteensä 191) ovat saaneet runsaasti tilaa kirjallisuudessa. Yksi eniten huomiota saaneista on **Lauri Törni**, ritari nro 144. Nyt innoitusta Törnistä hakee sotakirjailija **Esa Sirén**.

Tuorein Lauri Törniin liittyvä sotaromaani, Gummerus Kustannuksen Törni kärkeen, julkaistiin kesällä 2015. Sotakirjailija Esa Sirén aloitti sillä neliosaiseksi aiotun romaanisarjan, joka kattaisi Törnin koko jatkosodan ajan. Taustatutkimusta tehdessään Sirén on löytänyt tarunhoitoisen maineen saavuttaneen Törnin toimista ennen julkaisemattomia yksityiskohtia. – Alussahan hän oli kuin yksi muiden joukossa, mutta mitä pidemmälle sota jatkui, sitä suuremmin / tärkeämmin hän tuli esiin. Näin olen aiheen itse hahmotellut, kertoo Sirén.

Romaanisarjan seuraavan osan kirjoittaminen on jo pitkällä: tammikuun puolivälissä koossa on yli 200 sivun raakakopio. Syksyllä ilmestyvän teoksen työnimenä on ”Törni iskee”. Mikäli lukijoidemme joukossa on Lauri Törnin tunteneita, jotka haluavat jakaa Sirénin kanssa Törnin kertomia muistoja tai tapahtumia jatkosodan ajalta, saa kirjailijaan yhteyden suoraan hänen henkilökohtaisen Facebook-sivustonsa kautta; se löytyy haulla Sotakirjailija Esa Sirén.

Sirén on käynyt Johanneksessa pari kesää sitten. Hän kertoo tekevänsä joka kesä kahdeksan hengen ryhmällä ”sisimatkan” jatkosodan taistelupaikoille pystyäkseen kuvailemaan paremmin maastoasioita.

– Sari Scimone, Marjatta Haltia –

Paimion Hakan toiminnassa Haltioita jo kolmannessa polvessa

Paimiolainen jalkapallon ja jääurheilun erikoisseura Paimion Haka ry vietti viime vuonna 60-vuotisjuhlaansa. Paimiossa oli nuoria jalkapallon harrastajia, ja kun ylläpitävää seuraa ei ollut, sellainen päätettiin perustaa. Paavo Laitinen oli ajatuksen isä, ja hänet valittiin itseoikeutetusti seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi vuonna 1955. Perustajajäsenten joukossa oli useita alaikäisiä, jotka jatkoivat sinnikkäästi seuran eteenpäinviemiseksi.

1960-luvun alkuun mennessä jalkapalloilu oli vakiinnuttanut asemansa Paimiossa. Seura sai mm. oman harjoituskentän, mikä helpotti harrastamista huomattavasti. Vuonna 1965 Haka aloitti myös virallisen sarjatoiminnan jääkiekossa. Paimion kunta rakennutti jääkiekkokaukalon, ja syntyi oikea jääkiekkobuumi.

Tällä hetkellä Paimion Haka on Paimion suurin urheiluseura, joka liikuttaa vuositasolla noin 700 jäsentä sekä jalkapallossa että jääkiekossa. Monet johannekselaistenkin jälkipolvet ovat osallistuneet ja osallistuvat edelleen Paimion Hakan toimintaan kilpailijoina, valmentajina tai tukevat muuten yhdistyksen toimintaa. Eräs tällainen perhe on **Haltiat**, jonka jäseniä kolmessa sukupolvessa toimii Hakassa aktiivisesti.

Timo ”Timppa” Haltia

Timo on syntynyt Paimiossa, mutta hänen vanhempansa **Eeva s. Salo** ja **Urho Haltia** ovat molemmat johannekselaisia.

Timo ja lastenlapset: Takana vasemmalta lisa, Atte, Aleks ja Stina, keskikirivissä Aatu, Peppi ja Vertti. Edessä Riia, Santeri, Timo ja Sandra. Etummaisena Riian sylissä Lilli.

Mursukerho: Takana vas. Timo Haltia, edessä keskellä Pentti Peipponen, juuret Revonsaaressa. Lähde: Paimion Hakan historiikki

Säätieteilijä **Niilo ”Nipa” Salo** oli Timon eno. Timo on Paimion Hakan perustajajäseniä, vaikka oli vasta 8-vuotias seuraa perustettaessa.

Jalkapallon pelaamista Timppa on harrastanut koko ikänsä, ensin juniorijoukkueissa ja vielä ikämiesten Mursujoukkueessa tähän päivään asti. Timo on toiminut Hakassa myös valmentajana, huoltajana ja viimeksi edustusjoukkueen toimijana. Luonnollisesti Timppa on pelannut Hakassa myös jääkiekkoa. Juhlavuotenaan Haka muisti-

kin Timoa sekä hänen avopuolisoaan **Leena Kivilää** (o.s. **Ranki**, suku kotoisin Kuolemanjärveltä) seuran kunniajäseninä, jotka ovat aktiivisesti toimineet seurassa sen kaikkina vuosikymmeninä.

Timolla on viisi lasta, kolme tyttöä (**Nina** -67, **Sanna** -68 ja **Jenni** -79) ja kaksi poikaa (**Sami** -72 ja **Jani** -79). Pojat ovat jatkaneet isän harrastusta ja kiinnostus urheiluun on tarttunut myös lastenlapsiin, jotka pelaavat jääkiekkoa ja jalkapalloa.

Santeri Sillanpää TPS:n pelipaidassa. Lähde: Roosa Marjanen

Atte Sillanpää Tuto Hockeyyn pelipaidassa. Lähde: Tuto Hockey

Aleks Sillanpää Haka Hockey. Lähde: Paimion Haka

Paljon ovat urheiluvälineet muuttuneet niistä päivistä, kun isoisosä Urho harjoitteli luistelemista sahanteräluistimilla ja nurmeksilla Haltiansaaren rannoilla.

Pojista vanhempi, Sami, on pelannut Hakassa isänsä tavoin pikkupojasta ikämiehiin ja aloitti Hakassa myös valmentajauransa. Tällä hetkellä Sami valmentaa TPS:n naistenliigajoukkuetta. Samin vaimo **Kirsi** toimii Hakan puheenjohtajana, ja heidän neljästä tyttärestään kaksi pelaa jalkapalloa Hakassa.

Perhe Haltia palkittiin syksyllä Palloliiton **Kaijan Kannu** -palkinnolla toiminnastaan tyttö- ja naisjalkapallon edistämiseksi. Kirsi on niittänyt mai-

netta myös voittamalla paimiolaisen Showmamat-tanssijoukkueen kanssa showtanssin MM-kultaa joulukuussa 2015.

Toinen pojista, Jani, pelaa edelleen Hakan miesten jalkapallon edustusjoukkueessa. Nuorempana Jani pelasi jokusen vuoden FC Interissäkin, mutta kotikenttä vei voiton. Nykyään Jani ”Kili” Haltia tunnetaan seuraikonina Paimion Hakassa.

Lastenlapset

Tyttäristä Sanna on naimisissa **Ari Sillanpään** kanssa, joka on Puusan sukua Johanneksen Koskijärven kylästä. Heidän kaksospoikansa **Atte** ja **Aleks** (-93) ovat pienestä pitäen harrastaneet jääkiekkoa, ensin kotijäillä Kyysilän kentällä, ja kun jäähalli vihdoinkin saatiin Paimioon, Paimion Hakan jääkiekkjoukkueessa.

Peppi Lahti (yläkuva) ja Vertti Arvisto Paimion Haka. Lähde: Paimion Haka.

Pikkuveli **Santeri** (-97) seurasi isoveljen jalanjälkiä. Edelleen kaikki kolme pelaavat, Atte Tutossa Mestistä, Aleks Paimion Hakan edustusjoukkueessa 2. divarissa ja Santeri TPS:n A-junioreissa SM-sarjaa, jossa voitti viime vuonna suomenmestaruuden. Lisäksi kaikki ovat nuorempina pelanneet jalkapalloa ensin nappulaliigassa ja myöhemmin Hakan juniorijoukkueissa, kunnes ykköslajiksi valikoitui jääkiekko.

Jennin tyttäristä **Peppi** (-06) pelaa jalkapalloa, ja Jenni itse on Hakan toiminnassa mukana joukkueenjohtajana. Jenni on nuorempana myös pelannut Hakan riveissä sekä valmentanut nappulaliigan mimmijoukkueita.

Ninan aviopuoliso **Kimmo Arvisto** toimii Hakan jääkiekon edustusjoukkueen joukkueenjohtajana ja valmentaa Hakan junioreita, joissa heidän poikansa **Vertti** (-07) pelaa sekä jalkapalloa että jääkiekkoa. Kimmon isänäiti oli **Parkin** sukua Kuolemanjärveltä.

Hakan toiminta on siis tukevalla pohjalla, kun uusia jäseniä on ainakin Haltian suvusta siunaantunut jo kolmannessa sukupolvessa.

– Timon urheileva suku –

Samin perhe sylissä Kaijan Kannu-palkinto Samin ja Kirsin toiminnasta tyttö- ja naisjalkapallon edistämiseksi.

Jani Haltia pelinumerolla 10. Lähde: Paimion Haka

A B C

----- KOULUMUISTOJA -----

D E F

Opintie on ohdakkeinen. Näin sanoo vanha sananparsi. Vielä tavallistakin ohdakkeisempi se oli meillä, joiden opintie sattui kokonaan tai osittain sota-aikaan ja sen jälkeisiin vuosiin.

Kaivelin muistini lokeroita ja sain syntymään jonkinlaisen kuvan koulutiestäni. Opintieni alkoi elokuussa 1939 pienen koululaisen mielestä ihan normaaleissa oloissa. Kaijalan kansakoulu oli tuttu ja koulumatkakakin lyhyt, reilut puoli kilometriä. Koulun aloittaminen oli mieluisa ja odotettu tapahtuma. Opettajana tällä alakoulun ensimmäisellä luokalla toimi Aino Vartiainen. Hän oli minulle jo entuudestaan tuttu ja opettajana pidetty. Muistan, että ensimmäisenä päivänä heti alkajaisiksi meiltä kysyttiin nimi ja syntymäaika sekä isän nimi. Nämä piti opetella muistamaan oikein.

Opiskelun alku ei tuottanut mitään suuria vaikeuksia, koska osasin jo lukea tavaamalla. Lyhyt koulumatka sujui kivuttomasti. Aamulla menin yhdessä siskoni kanssa, joka oli minua vanhempi, yläkoulun viidesluokkalainen. Paluu koulutuntien päätyttyä onnistui yksinkin.

Nämä onnelliset koulupäivät olivat kuitenkin auttamattomasti kulumassa kohti loppuaan. Lokakuun seitsemäntenä päivänä alkanut YH (liikekannallepano) alkoi näkyä kohta koulullakin. Ratsuilla liikkuvia sotilaita kävi päivittäin koululla tutustumassa sen tiloihin ja suunnittelemassa sen sotilaallista käyttöä. Koulumatkoilla tuli vastaan rajan suuntaan marssivia sotilasjoukkoja ja kuormastoja. ”Tulkka poja liukumaan”, sanoivat nämä länsisuomalaiset sotilaat pyytäessään meitä kyytiin kärryilleen. Murre kuulosti oudolta ja tilanne oli muutenkin vähän pelottavan tuntuinen. Koulutyötä jatkettiin vielä viikon parin verran. Sitten erään lokakuun lopun koulupäivän päättyessä opettaja ilmoitti meille, että seuraavana päivänä ei tarvitse tulla kouluun. Koulutyö loppui toistaiseksi.

Tämän jälkeen koulun tilat olivat kokonaan sotilaskäytössä. Koululla toimi myös lottien pitämä kanttiini, jossa sisareni pikkulotan ominaisuudessa kävi aina silloin tällöin auttamassa.

Koulumuistojen teema jatkuu vuoden 2016 puolella, koska aineistoa vielä on. Sarjaan tulee muun muassa koosteartikkeleita sellaisista Johanneksen kouluista, joista ei ole viime vuonna esittelyä tehty. Julkaisemme myös useammassa lehdessä postuumisti Tenho Reposen tarkkaa ajankuvaa koulutaipaleestaan, joka alkoi Kaijalasta syksyllä 1939 ja kiersi evakkotaipaleella ja kotitanhuvillakin hyvin erilaisissa oppiympäristöissä. Julkaisemme muistelmista poimintoja, koska tekstiä on kaikkiaan 18 täyteläistä sivua. Aineistosta kii- tokset Englantiin Tarja Bennetille.

Opintiellä oudoissa oloissa

Koululaisemme kuvattuna 1940 Salossa 7-8 –vuotiaana. Edessä vanhemmat Hulda ja Taavi Reponen, vierellä isosisko Rauha.

Rauhantila päättyi marraskuun viimeisen päivän aamuna, jolloin vuosi-satainen vainolainen hyökkäsi rajan yli maahamme. Siviiliväestölle tämä tiesi evakkoonlähtöä. Omalta osaltani evakkomatka alkoi itsenäisyyspäivänä puolelta päivin. Vaivalloinen ja kolme vuorokautta kestänyt matka päättyi Uskelan pitäjän Haukkalan kylään Jaakon taloon.

Täällä Länsi-Suomessakaan eivät koulut olleet toiminnassa. Koulutyötä oli tehty joulukuun alkuun asti, mutta sitten niiden tilat oli otettava siirtoväen majoituspaikoiksi. Talvi kului ilman minkäänlaista kouluopetusta. Oli minulla jonkinlainen aapinen, jota välillä luin tavaamalla. Palkkiona oli joskus kirjan välissä 25 pennin raha. Aapiskukko muisti kuitenkin.

Vuoden 1940 huhtikuun loppupuolella saatiin tieto, että koulut alkavat

toukokuun alussa ja kestävät toukokuun ajan. Sijoituspaikkaamme lähin koulu oli Isonkylän kansakoulu. Sinne oli matkaa noin kilometrin verran. Koulu oli joen toisella puolella. Joki piti ylittää riippusiltaa pitkin. Ennen kuin kouluun pääsi, täytyi ensin käydä siellä ilmoittautumassa. Menin koululle äitini kanssa. Ensimmäisen ja toisen luokan opettajana toimi Sigrid Ertama. Hän oli pienikokoinen mutta tarmokas opettaja. Tässä ilmoittautumistilaisuudessa jouduin siihenastisen koulutieni ankarimpaan kokeeseen. Opettaja ilmoitti, että kun hänen vakituiset oppilaansa ovat käyneet koulua enemmän kuin siirtolaislapset, niin päästäkseen tämän kevään koulujakson jälkeen mahdollisesti toiselle luokalle, pitää osata ainakin lukea suoraan nyt koulun alkaessa. Hän järjesti lukukokeen välittömästi. Siinä sitä nyt oltiin puhtaan kaulan kanssa.

Osasin tavata hyvin, mutta suoraan lukemista en ollut koskaan kunnolla yrittänytkään. Otin hänen antamansa kirjan käteeni. Tavasini hiljaa itsekseni sanan ja sain sen jotenkin sanottua äänneen kokonaisena. Tällä tavoin kaikkeni yrittäen sain sen verran aikaan suoraa lukemista muistuttavaa ääntelyä, että hän sen hyväksyi. Hän sanoi vielä, että antaa pojan nyt kuitenkin yrittää. Ei lukeminen kovin vakuuttavaa liene ollut. Opintiellä oltiin jälleen. Kyllä alku vähän hankalalta tuntui. Paikkakunnan lapset olivat opinnoissaan pitemmällä, olivathan he saaneet käydä koulua joulukuun alkuun asti.

Kirjoittamista kirjoituskirjaimilla en ollut harjoitellut yhtään, joten siinä syntyi heti vaikeuksia. Muistelen vieläkin niitä tekemiäni kirjaimia. Ne olivat todellisia ”harakanvarpaita”. Taitaa sieltä olla peräisin käsialani kehnous tänäkin päivänä. Koulussa oli puute aapiskirjoista. Se oli kyllä ymmärrettävää, sillä olihan oppilaita tullut nyt keväällä paljon lisää. Minäkään en saanut omaa kirjaa. Opettaja kehotti käyttämään samaa kirjaa kuin sijoitustalomme talimiehen tyttökkin. Mehän asuimme samassa talossa. Tämä yhteiskäyttö ei kuitenkaan onnistunut, ja minulle saatiin hankituksi kirjakaupasta oma kirja. Olin siitä hyvin tyytyväinen.

Aikaisemmin jo mainitsin, että opettaja Ertama oli tarmokas ja vaativa. Yksi vaatimus oli, että sisälukuläksy täytyi osata myös ulkoa ainakin pääpiirtein. Tämä vaatimus johti kohdallani ensimmäiseen ja ainoaksi jääneeseen koululakkoyritykseen.

Tilanne lähti kehittymään erään koulupäivän illansuussa. Ryhdyin lukemaan seuraavan päivän läksyä, sitä

sisälukuläksyä, joka piti osata myös ulkoa. Koska sisälukutaitoni oli tunnetuista syistä vielä huono, tuotti läksyn opettelu vaikeuksia. En mielestäni opinut läksyä kunnollisesti ja tarpeeksi nopeasti. Pinna alkoi käryt. Näinhän nykyään sanottaisiin. Yritin vielä illalla myöhemmin uudestaan. Yhtä huonolla menestyksellä. Aamukaan ei asiaa enää auttanut. Aamulla päätinkin, että minä en tänään kouluun mene. Syy oli se, etten mielestäni osannut läksyä tarpeeksi hyvin. Ilmoitin päätökseni äidilleni. Syytä en kuitenkaan hänelle sanonut. Äiti ei päätöstäni mitenkään hyväksynyt vaan käski lähteä kouluun heti. Minä pysyin kuitenkin kannassani enkä tehnyt lähdön elettäkään. Äiti yritti puhumalla saada sovintoa syntymään, kuitenkin huonolla tuloksella. Tämän jälkeen hän haki paikalle tunnetun ”valtakunnan ovittelijan, koivuniemen herran”. Tämä herra sai aikaan sen, että matka koulun suuntaan alkoi. Menimme yhdessä koulun suuntaan aina sata – kaksisataa metriä. Sitten tein taas tenän. ”Koivuniemen herran” puhuttelun jälkeen matka taas jatkui jonkin aikaa. Näin kulkien olimme päässeet jo yli matkan puolivälin. Tällöin ilmoitin saattajilleni, että kyllä minä nyt jo menen yksinkin. Päätökseni muuttuminen aiheutui yksinomaan seuraavasta seikasta. Tähänastinen matka oli kannaltani onnistunut sikäli hyvin, että ketään vastaantulijoita ei ollut ollut, eikä myöskään toisia koululaisia satunut paikalle. Nyt kuitenkin arvelin olosuhteiden tässä suhteessa muuttuvan. Olisi tämän tilanteen kannalta vielä suurempi häpeä, jos kaverit näkevät. Kahdesta pahasta oli valittava se pienempi paha. Menin kouluun ja koulupäivä onnistui normaalisti. Muistot lakon murtamisesta tuntuivat vielä monta päivää pankurinaa talalstossani. Opetus ja ojennus tässä tilanteessa olivat aivan paikallaan. Myöhemminkään ei tilanne enää tällaisia toimenpiteitä vaatinut.

Kuukauden kouluaikaa kului nopeasti. Jotakin siellä koulussa tuli opittuakin, koska opettaja todistuksessaan kelpuutti yrittämään toisella luokalla seuraavana syksynä.

– Tenho Reponen –

Johannes-Seuran kotiseutumatka 27.-29.5.2016

Tervetuloa perinteiselle kotiseutumatkalle Viipuriin ja Johannekseen. Majoitus hotelli Lokissa Johanneksessa. Matkakohteena Johanneksen kylät: Vaahtola, Rokkala, Kukkola, Kaijala, Koskijärvi, Karhula, Tikkala ja saarikohteet Huunonsaari, Revonsaari ja Haltiansaari.

Matkaohjelma, reitti ja aikataulu

27.5. (perjantai) Lieto-Turku-Paimio-Salo-Helsinki-Porvoo-Hamina-Vaalimaa-Viipuri-Johannes

Lieto/Shell Roine	5.30
Turku/Linja-autoasema (tilausajolaituri 9)	6.00
Paraisten th.	6.15
Piikkiö/Shellin pys.	6.25
Paimio/Vistamatkat, Vistantie 24	6.40
Halikko/Desing Hill (tarvittaessa)	7.05
Salo/Piihovi (tarvittaessa)	7.10
Suomusjärvi/TB-Kivihovi (tarvittaessa)	7.30
Lohja/ABC	7.50-8.20
Espoo/ABC-Nihtisilta liikenneasema	8.50
Helsinki/Kiasman pysäkki	9.15
Karhula/Amiraali (ruokailumahdollisuus)	10.50-11.50
Vaalimaa/tullit + Viipurin Veikot n.	12.50-14.30
Viipuri	
Johannes/Lokki-hotelli, majoitus ja päivällinen klo	18.00

28.5. (lauantai) Johannes/kylät ja saaret

Aamiainen hotellissa. Hotellin edestä kävellen rantaan veneelle, jonka jälkeen bussilla kylille. Saarissa oloaikaa n.5 tuntia. Kylillä viipymiset sopimuksen mukaan. Paluu hotellille ja päivällinen n. klo 20.00.

29.5. (sunnuntai) Johannes-Viipuri + kotimatka Vaalimaa-Helsinki-Turku

Aamiainen hotellissa, huoneiden luovutus ja tavarat bussiin.

Käynti muistomerkeillä. Ajo Viipuriin ja ostokset. Kotiinlähtö kaupporilta n. klo 13.00. Ajo Vaalimaalle, tullit ja tax-free ostokset. Vaalimaalta Karhulaan Amiraaliin, jossa ruokailumahdollisuus. Tauko myös Lohjalla. Turkuun tuloaika n. klo 21 tienoilla.

Matkan hinta 259€/henk. + viisumi 65 €/henk. sisältää seuraavat palvelut:

- bussimatkat Vistamatkojen hyvin varustetulla bussilla
- majoitus Johanneksessa hotelli Lokissa H2 huoneissa
- aamiaiset x 2 ja päivälliset x 2
- viisumin, Viisumikeskuksen palvelumaksun, Fennian matkustajavakuutuksen sekä rekisteröintiveron Venäjän valtiolle, sekä toimiston viisumin täyttökustannuksen
- matkaemännän/Liisa Katajainen ja Vistamatkojen kuljettajan palvelut

Lisämaksusta:

H1 lisämaksu 30 €/yö ja mahdolliset taksi-kuljetukset.

Jos et varaa matkaa huonetoverin kanssa yhdessä, varaudu maksamaan H1-lisä.

Venekuljetukset pyritään järjestämään samoilla veneillä kuin aikaisempinakin vuosina. Venekuljetuksen hinta maksetaan bussissa menomatalla. Venekuljetuksen hinta ei sisälly perushintaan.

Matkan hinta perustuu 31.12.2015 mennessä julkaistuihin ja kyseisenä päivänä voimassa oleviin hintoihin, tariffeihin, valuuttakursseihin ja veroihin. Niiden muuttuessa pidätämme oikeuden muuttaa hintoja vastaavasti. Peruutus- ja matkaehdot toimistostamme.

Vastuullinen matkanjärjestäjä
matkatoimisto Vistamatkat Oy.

Muita yksityiskohtia:

Varausmaksu 100 €/henk ilmoittautumisen jälkeen sopimuksen mukaan. Loppumaksu 159 €/henk. + 65 €/henk. viisumi 22.4. mennessä. Viisumia varten passitiedot myös 22.4. mennessä.

Esitätetty viisumianomuslomake ohjeineen lähetetään matkustajalle varausmaksun jälkeen.

Viisumia varten tarvitaan:

- hyväksytty, mustavalkoinen passi-kopio kuvasivuvaukeamasta
- 1 kpl passikuva
- esitätetty viisumianomuslomake täydennettynä, palautus 22.4. mennessä

HUOM. Matkalle tarvitaan passi, jonka pitää olla voimassa 6 kk matkan jälkeen.

Varaukset Liisa Katajainen puh 040-7410 425 tai vastuulliselta matkatoimisto Vistamatkoilta puh. 02-4775 600.

MATKATOIMISTO
VISTAMATKAT
PAIMIO, VISTANTIE 24, PUH. 477 5600, FAX. 477 5614

Jatkoa etusivulta: Suomen ainoat Sivosavet, Outi, Veikko ja Kusti

Outi, Veikko ja maratonit

Veikko on aloittanut pitkänmatkanjuoksunsa ensin. Hän innostui niistä oikeastaan naapurinsa innostamana vuonna 1985 tämän juostua maratonin aikaan 3.35, mikä sai Veikon miettimään, etteihän se ole tempu eikä mitään. Seuraavaan maratoniin oli aikaa viisi viikkoa, ja sisuuntuneena Veikko mietti, että juoksee paremman ajan – ja juoksikin, sillä aika jäi alle 3.20. Siitä harrastus lähti. Kertomansa mukaan hän ei kuitenkaan urheillut mitenkään säännöllisesti. Innostus iski jälleen kovemmin, kun hän vapun alla 1994 kohtasi maratoonarin, joka kertoi harjoittlevansa **Paavo Nurmen** maratonille saman vuoden heinäkuussa. Veikko päätti jälleen aloittaa harjoittelun maratonia varten. Pari kolme vuotta kului enemmän harjoitellen, sitten treenaaminen jäi muutamiksi vuosiksi. Outille liikunta on ollut aina tuttua ja lenkkeilyä oli tullut aikaisemminkin, mutta Veikon tultua Outin elämään vuonna 1997 lenkkeien pituudet kasvoivat. Vuonna 2002 Veikko tapasi lenkillä samanmielisen kuntoilijan, jonka kanssa alkoi käydä säännöllisesti lenkillä ympäri vuoden. Tammikuussa 2016 Outilla on takanaan 37 ja Veikolla 109 maratonia. Näillä näkymin koko perhe on osallistumassa ensi kesäkuussa myös Seinäjoella juostavalle Karjala-maratonille seuraamme edustamaan.

Outi, Veikko ja ultrajuoksut

Outi ja Veikko ovat ottaneet osaa ihmisen todellisen henkisen ja ruumiillisen sietokyvyn mittaaviin pitkiin juoksukisoihin. Kisoissa joutuu taistelemaan niin väsymistä kuin pahoinvointiakin vastaan.

– Kun pitkään menee, niin siinä tulee vastaan kaikenlaisia olotiloja, kommentoi Veikko. Ultrajuoksut tulivat mukaan ensin Veikon ohjelmaan. Liedon Uudenvuoden yön juoksussa 2003 Veikko kuuli seuraavassa helmikuussa järjestettävästä 50 kilometrin juoksusta, Kotirataultrasta.

– Ensiajatus oli, ettei sellaista kukaan jaksu juosta, mutta päätin yrittää, kertoo Veikko. Siihen aikaan tunnettuja ultrajuoksijoita olivat **Tero Töyrylä** ja **Maria Tähkävuori**, jotka myös osallistuivat tuohon tapahtumaan. Veikko kävi työpäivänsä välissä juoksemassa kisan pääkalloliukkailla Turun kaduilla ja suuntasi vielä illalla pyörällä töihin. Samoihin aikoihin Veikko kuuli ensimmäisen kerran Kreikassa järjestettävästä pitkänmatkanjuoksusta Spartathlonista. Internet ei ollut vielä silloin yleinen, ja siksi tiedon hankkiminen oli vaikeampaa kuin nykyään; ei ollut oikein tietoa siitäkään, miten Kreikan kisaan ilmoittaudutaan, joten osallistuminen tuohon juoksuun sai jäädä vielä odotamaan muutamaksi vuodeksi. Tuosta ensimmäisestä 50 kilometrin kilpailusta oli vielä pitkä matka todellisiin ultramatkoihin, joissa matkan pituus on 250 kilometrin luokkaa. Nekin ajat koittivat pian. Myös Outi halusi kokeilla pitkiä matkoja. Juttua kirjoitettaessa tammikuussa 2016 Outi on osallistunut 8:aan ja Veikko 19 ultrajuoksuun. Juoksujen lisäksi kaksikko on osallistunut myös pitkänmatkanhiihtoihin, erityisesti Pirkanhiihtoihin.

Ultrajuoksuja ulkomailla – Spartathlon Kreikassa ja Sakura Michi Run Japanissa

Kreikassa järjestettävä Spartathlon on ultrajuoksukilpailu, jonka reitti on 246 kilometrin matka Ateenasta Spartaan. Kilpailu on reititetty samoille urille kuin jo vuonna 490 ennen ajanlaskun alkua, jolloin **Feidippides**-niminen viestimies juoksi hakemaan apua taistelussa Persiaa vastaan. Samana vuonna sama

Kesäretkellä Savojärven rantamilla Kuhankuonon kansallispuistossa.

Juoma-asemalla tankkaamassa; Japani, Sakura-juoksu.

- Lähdössä kohti kuumaa juoksupätsiä; Kreikka, Ateena, Acropolis.

viestimies juoksi myös Marathonista Ateenaan. Sivosavet kokivat osaltaan Spartathlonin vaativuuden vuonna 2007. Japanin Honshun saarelle Sivosavet ovat palanneet useasti. Siellä juostaan Sakura Michi Run -niminen kilpailu, josta Veikko sanoo jo nähneensä kaiken mutta silti sinne mieli vetää. Outi toteaa nähneensä ja kokeneensa pitkien matkojen kamaluuden, että haluaisi juosta vain maratoneja mikäli keho sallii. Mutta Japanissa on silti jotakin.

– Sakura-juoksun on Outi juossut kahdesti ja minä viidesti. Se on Japanin vastine Spartathlonille ja siihen liittyy mielenkiintoinen todenperäinen historia. **Ryōji Sato** oli linja-autorahastaja Japanin pisimmällä linja-autoreitillä Nagoyasta Kanazawaan, eli halki Japanin Tyyneltä valtamereltä Japaninmerelle: 266 kilometriä. Hänen unelmansa oli istuttaa 2000 kirsikkapuuta reitin varrelle, ja niitä hän istuttiikin paljon omilla varoillaan, ja ne vieläkin kasvavat siellä. Sato kuoli syöpään, ennen kuin sai unelmansa täytettyä. Hänen muistokseen järjestetään 250 km pitkä juoksu halki Japanin Honshun saarella. Juoksua kuvaa järjestäjä **Hiroshi Ogo** neljän vuo-

denajan juoksuksi. Matkaan lähdetään alangolta aamulla, ja päivän aikana voi olla helteistä. Iltaa kohti noustaankin vuoristoa, syksyn sade mukana. Yöllä on usein vuoristossa lunta, jäätä

ja pakkasta. Aamun aurinko tuntuu jälleen keväiseltä lämpötilan noustessa, ja päivällä taas koittaa kesä uudestaan. Matkan varrella on hienoja maisemia, maailmanperintökohteita, vanhoja taloja sekä kymmeniä tunneleita, joista pisin neljä kilometriä. Jyrkin nousu on 4 km jyrkkää serpentiiniä, ja yöllä Outin mukaan kuuluu linnun laulua ja veden solinaa – ja kohtaa monenlaisia vaikeuksia. Maali on Kanazawan linnaa ympäröivässä kirsikkapuistossa, ja se saavutetaan koskettamalla istutettua kirsikkapuuta. Matkalla on neljä tarkastuspistettä aikarajoineen, eikä niistä saa myöhästyä yhtään, muuten matkanteko katkeaa. Huolto (juomia, hedelmiä, riisiä, keittoja) on 5–10 kilometrin välein, kuvailee Veikko kilpailua.

Mutta paljon muutakin on yhdessä juoksuisa koettu, niistä viimeisin oli kesäkuussa 2015 Teurastusjuoksuksi nimetty Bieg Rzeznika; 78 kilometrin mittainen polkujuoksu Kaakkois-Puolan vuoristossa. Juoksu on Puolan suosituin polkujuoksutapahtuma, jonka reittiä Sivosavet kuvaavat todella rasokkaaksi – vuoristoa ylös alas hienoissa maisemissa.

Urheilua kaiken aikaa?

Maallikolle tulee helposti mieleen, että vaaditaan tuskaista ja kovaa harjoittelua joka hetki jotta kykenee ylipäättään juoksemaan ultrajuoksuja tai päästääkseen tasolle, missä Kusti tällä hetkellä kolkuttelee. Tätä asiaa olikin aivan pakko tiukata perheeltä – millaisia tuntimääriä oikein harjoitellaan ja mitä lajia? Outi kertoo olevansa enemmän arkiliikkuja kuin varsinainen harjoittelija ja kävelvänsä tai pyöräilevänsä työmatkoja ja muutenkin sekä käyvänsä jumpissa ja kuntosalissa. Uutena lajana hän kertoo innostuneensa yin-joogaan. Talvella hän hiihtää ja luistelee sekä käy lenkillä Veikon kanssa kerran, kahdesti viikossa.

Myös kuntosalilla käyminen kuuluu ohjelmaan. Veikko taas pyöriilee työmatkansa vuoden ympäri kelien sallies- sa, ja siitä kertyy helposti kuukaudessa 500–600 kilometriä pyöräilyä. Juoksua ei tulle 10 tuntia enempää viikossa, siitä kertynee parisataa kilometriä kuus- sa. Oheisharjoituksena talvella lisäksi luistelua.

Kusti kertoo: – Minulla on omat harjoitukset, mukaan lukien aamutreenit ja lenkit noin 8 kertaa viikossa, joista 1 tai 2 pitkä lenkkiä. Viikkotuntimäärä lienee 25 paikkeilla. Kesällä on treenejä suunnilleen saman verran, mutta silloin kun on kisat, on yksi treenipäivä vähemmän.

Karjalaisuus

Puhumme lopuksi karjalaisuudesta ja sen näkemistä arkipäivässä perheessä. Outi pukee mietteitä sanoiksi koko perheen puolesta:

– Eipä meidän arjessa taida karjalaisuus oikeastaan mitenkään näkyä. Ehkä se näkyy minun käytöksessäni kesä- ja syksy aikaan niin, että poimin Veikon kanssa marjat talveksi, käyn sienimetsässä ja haluan viljellä siskoni mökin ylimääräisellä peltotilkulla Sauvossa talven perunat sekä muita kasviksia.

Muutaman kerran on tullut paistettua karjalanpiirakoita, mutta ei niiden tekeleiden ulkonäöllä piirakkamestarin arvonimeä voiteta. **Elin**-täti piti huolen perunapiirakoiden paistamisesta. Hän kutsui niitä vatruskoiksi. Ne olivat hyviä, mutta ei niitä osannut arvostaa silloin, kun ne olivat itsestäänselvyyksiä. Nyt nousee vesi kielelle, kun ajattelee kuumaa vatruskaa, jonka pinnalle voi sulaa... Elin-täti myös keitti hapanlohkoa. Sen kanssa on käynyt aivan samoin. Ostin Karjalaisen keittokirjan Turun kesäjuhlista, mutten ole vielä saanut aikaan kokeilla entisiä herkkuja.

Ehkä into kierrätykseen on karjalais- ta evakkoperua? Itselfeen tarpeetonta tavaraa ei halua heittää pois, vaan haluaa antaa sen eteenpäin jollekin, joka sitä tarvitsee. Sekä mummolta että tädiltä lähtiessä sai aina mukaan kotiin vie- täviksi kassin tai kaksi ruokatavaraa.

Ajattelumaailmaan tuo evakkous on varmaan tuonut suvaitsevaisuuden. Ihmisiä pitää tasavertaisina, kaikkia haluaisi auttaa eikä halua kenenkään kärsivän tai olevan syrjitty.

Karjalan murre kuulostaa kovin tu- tulta, vaikkei sitä tietenkään itse millään tavalla puhukaan. Siitä tulee kodikas olo. Täkkäämpien ihmisten puheesta jo nuotti paljastaa, mistä on lähtöisin. Jollain tavoin karjalaisuus on mielestäni jonkinlainen mielentila, on kaippu jonnekin; eikä vanhin polvi ehkä oikein koskaan kotiutunut. On ollut hirveää sen ajan tavallisten maalaisihmisten joutua pois omista kodeistaan, tutusta kyläyh- teisöstä, toisten nurkkiin asumaan. Ei voi kuin ihailla näiden ihmisten sopeu- tumiskykyä ja peräänantamattomuutta.

– Sari Scimone –

Kivimiehen taloa etsittiin kartasta.

Kansallispukutoimikunta tiedottaa:

Johanneksen naisen kansallispukuhankkeen tiimoilta

Johannes-Seura ry:n syyskokouksen päätöksen mukaisesti on jatkettu naisten kansallispuvun uudistamistyötä. EU-rahoitusta on haettu Leader-ryhmä Varsin Hyvä ry:n kautta. Rahoituspätös on myönteinen, ja sille odotetaan ELY-keskuksen hyväksyntää kevään aikana.

Hanke on nimeltään Pukuperinteitä Karjalasta; Johanneksen naisen kansallispuvun valmistaminen. Hankekoordinaattoriksi on valittu **Sirpa Saaristo**, jolla on kokemusta aiemmista hankkeista. On myös nimetty Kansallispukutoimikunta, jäseninä **Marjatta Haltia**, **Hilkka Heinonen**, **Hannele Kajander**, **Liisa Katajainen**, **Riitta Kukkonen** ja **Pirjo Ruoho**.

Hankkeen tarkoituksena on valmistaa kaksi oikeisiin esikuviin perustuvaa Johanneksen naisen kansallispukua ja saada puvun valmistamiseen liittyvät kaavat ja teko-ohjeet sekä mahdollistaa myös valmiina hankittava puku. Hankkeessa opiskellaan kurssimuotoisesti perinteisiä käsityötaitoja sekä tuotetaan ohjemateriaalia käsityöharrastajien käyttöön.

Hanke käsittää kahden mallipuvun (A- ja B-puvut) valmistuksen. A-puku jää Kansallispukukeskukselle ja B-puku Johannes-Seuran omistukseen. Hankkeen tuloksena seura saa myös puvun kaavat (useampia kokoja), teko-ohjeet ym. materiaalia. Mallipuvun valmistuttua se esitellään Kansallispukuraadille. Raati hyväksyy ja virallistaa puvun mallin.

Valmistus toteutuu Kansallispukukeskuksen ohjauksessa ja valvonnassa ja sitä koordinoi kansallispukukonsultti **Taina Kangas**. Taina Kangas on perehtynyt erityisesti kansallispukujen valmistamiseen, kaavoittamiseen ja työohjeiden laatimiseen. Hän toimii myös alan kouluttajana. Valmistusprosessin asiantuntijana on tutkija **Leena Holst**, joka on 1980-luvun alkupuolelta alkaen seurannut ja toteuttanut uusien kansallispukujen muotoutumista ja vanhojen tarkistuksia. Puvun valmistuksessa tarvitaan useiden käsityöperinteitä taitavien ammattilaisten yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Nämä puvun eri osien valmistajat on kilpailutettu ja valittujen henkilöiden/yritysten kanssa tullaan lähiaikoina allekirjoittamaan sopimukset ko. työosuudesta.

Hankkeeseen liittyvät myös käsityö- ja pukuhistorian kurssit. Tarkoituksena on kurssittaa muutamia henkilöitä, jotka jatkossa huolehtisivat tiedon siirtämisestä uuden kansallispukumme valmistamisesta kiinnostuneille. Kurssien suunnittelu käynnistyy tänä keväänä.

Jos ”opettajakurssi” kiinnostaa, ota yhteyttä **Hannele Kajanderiin** (puh. 040 589 1537, email: ismo.kajander@kolumbus.fi). Erityisesti toivomme osallistujaa Turun alueen ulkopuolelta, esim. Porin, Lahden tai Helsingin ympäristöstä.

– Liisa Katajainen –

Karjalanpiirakka herättää tunteita postimerkissäkin

Karjalanpiirakka on päässyt uuteen postimerkkiin. **Klaus Welpin** suunnittelemassa, Pohjola-Nordenin ruoka-aiheiseen merkkisarjaan liitettyssä postimerkissä on uunipellin vastapaistettuja kullanuskeita karjalanpiirakoita. Postin informaation mukaan ”merkkeihin kuvatuista piirakoista muodostuu 10 postimerkin arkissa jatkumo, joka muistuttaa lumpeen lehtiä tai rantakiviä vedessä”. Karjalasta piirakkaperinne levisi sotien jälkeen kaikkialle Suomeen, ja kaupasta ostettavat piirakat ovat suosittu ja helppo välipala. Yhä useammat leipovat niitä itsekkin. Karjalanpiirakka on saanut myös Euroopan unionin

elintarvikkeiden nimi- ja tuotesuojan.

Postimuseon julkaisemassa postimerkkikuvassa piirakat ovat tasalaatuisia, tehdastekoisia. Kuvan julkaisemisen jälkeen kuului piirakkapuritaanien moitetta kuvan piirakoista; heidän mukaansa piirakoiden pitäisi olla käsintehdyn näköisiä.

Myös karjalanpiirakkaveteraani ja keittiömestari **Aira Viitaniemi** yhtyi arvosteluun. Hänen mukaansa valmispiirakat ovat pohjastaan raakoja eikä niiden puurokaan ole kunnollista riisipuuroa.

Postin edustaja kommentoi keskustelua seuraavasti: monet syövät teollisia karjalanpiirakoita, harvat valmistavat niitä itse. Merkin suunnittelija oli kokeillut käsintehdyjä piirakoita, mutta ne eivät olleet näyttäneet pienessä merkissä yhtä hyviltä kuin tehdastekoiset. Hänen mukaansa Posti halusi tuoda kuvaan karjalanpiirakan, joka edustaa piirakkaa kunniaakkaasti ulkomaita myöten.

– KS –

Vahtola-Rokkala-Riionsaari kevättapaaminen lauantaina 12.3. klo 13 Johannes-Seuran toimistolla Myllytie 1, Piikkiö

Teemana ovat häviämässä olevat murren sanat. Kerätään niitä talteen ennen kuin katoavat kokonaan. Eri kylissä on voinut olla eri nimitykset esim. työkaluille, ruuille ym. Mietitäänpä! Ohjelmassa myös arpajaiset sekä kohvit vatruskoihe kera. Tervetuloa!

Koskettava tarina perheestä sodassa, yhteenkuuluvuudesta ja lapsuuden taikamaailmasta. Näytelmä perustuu Eeva Kilven sota-aikaan sijoittuviin muistelmateoksiin. Näytelmän käsikirjoitus Aila Lavaste, ohjaus Ilkka Laaksonen.

UURAALAISET RY:n JÄRJESTÄMÄ

TEATTERIMATKA

LAHDEN KAUPUNGINTEATTERIIN LAUANTAINA 2.4.2016

Ilmoittautuminen 9.3.2016 mennessä Terttu Kaalikoski-Mattila puh.0405844136 tai sähköpostilla: terttu.kaalikoski-mattila@welho.com

Evakkotytön tarina teatterilipun hinta on 22.50 €. Kuljetukset ovat ilmaiset.

Näytöksen jälkeen halukkailla on mahdollisuus osallistua yhteiseen ateriointiin ravintola Voitossa Lahden urheilukeskuksessa. Bufélounaan hinta on 12.00 €.

Maksut suoritetaan Uuraalaiset ry:n tilille Nordea FI79 10243000302749.

10.3.2016 mennessä. Viite: teatterimatka.

Bussikuljetus Helsingistä Lahteen lähtee Kiasman turistipysäkillä 2.4 klo 11.00.

Lahdesta lähdetään ruokailun jälkeen ja arvioitu saapumisaika Helsinkiin on n.17.30.

Kuljetukset Helsinki-Lahti-Helsinki tarjoaa Uuraalaiset ry.

TERVETULOA KARJALAISELLE ELÄMYSMATKALLE !

Ohjeita Karjalan Liiton ansiomerkkien hakua varten

Johannes-Seura on perinteisesti jakanut Karjalan Liiton hopeisia ja pronssisia ansiomerkkejä seuratyössä ansioituneille. Jako suoritetaan kesän Johannesjuhliilla.

Kaikki johannekselaiset voivat tehdä ehdotuksia siitä, kenelle merkkejä haetaan. Ehdotukset osoitetaan seuran johtokunnalle ja toimitetaan kirjallisina maaliskuun loppuun mennessä seuran toimistoon Piikkiöön. Ehdotusten tulee olla kahden henkilön allekirjoittamia.

Seuran toimistossa on esitystä varten saatavana lomakkeita. Esitys voi olla vapaamuotoinenkin, kunhan siinä ovat seuraavat tiedot:

- *Ehdotetun henkilön täydellinen nimi (myös entinen), syntymäaika ja -paikka*
- *Nykyinen asuinpaikka*
- *Hopeista merkkiä haettaessa selvitys siitä, milloin henkilö on saanut pronssisen merkin*
- *Toiminta karjalaisseuroissa tai -järjestöissä (kesto mainittava)*
- *Muu toiminta siirtoväen ja karjalaisten hyväksi*
- *Ehdotuksen tekijöiden nimet, osoitteet ja yhteystiedot.*

Johtokunta tekee päätöksen ansiomerkkien saajista huhtikuussa, minkä jälkeen hakemukset toimitetaan Karjalan Liittoon. Ansiomerkkien saajille lähetetään henkilökohtaiset kutsut jakotilaisuuteen.

Ansiomerkkien myöntämisessä noudatetaan tasapuolisuutta ja kohtuutta. Periaatteena on, että ansiomerkkejä jaetaan yksi porras kerrallaan aloittaen pronssimerkistä. Johtokunnan jäseniltä voi tarvittaessa pyytää lisätietoja esimerkiksi aikaisemmin jaetuista ansiomerkeistä.

Autokorjaamo Testipiste oy

Hallimestarinkatu 22
20780 KAARINA

Puh. (02) 243 5585

Faksi (02) 243 5100

Gsm (0400) 824 767

markku.hiiri@testipiste.fi

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy n. 10 kertaa vuodessa

Kustantaja ja julkaisija:

Johannes-Seura ry

Toimisto:

Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118

Avoinna: **keskiviikkoisin** klo 12-17 ja kuukauden ensimmäisenä

ja **kolmantena arkilauantaina** klo 10-15. (ks. sivu 2)

www.johannes.fi

sähköposti: Johannesseura@elisanet.fi

Päätoimittaja:

Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö

Puh: 050-3541 363

Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi

Lehtitoimikunta:

Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Sari Scimone,

Kaija Sipilä ja päätoimittaja.

Lehden toimittajia:

Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.

Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu,

palstan maksimileveys 70 mm).

Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.

Kuolinilmoitukset: *Leveä palsta (Kapea palsta)*

- korkeus enintään 8 cm = 65 € (40 €)

- korkeus enintään 10 cm = 85 € (50 €)

- korkeus enintään 12 cm = 100 € (60 €)

Kiitosilmoitukset: 5 €.

Tilaushinnat vuonna 2016:

Vuosikerta 30 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 35 €.

Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.

Toimituksellinen aineisto:

Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi jul-

kaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.

Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen

jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan,

muu aineisto pyydetään.

Vastuu ilmoituksista:

Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti

ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta sat-

tuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään

ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy